

Græsmarker til kødkvæg

Dyrkningsvejledning

Græsmarker til kødkvæg

Græsmarker til kødkvæg skal kunne producere et foder, der giver tilvækst og mælk til kalvene – det vil sige at det også her er vigtigt at vælge græsblandinger, hvor der kan laves en forholdsvis god foderkvalitet. Græsset udgør oftest hovedparten af dyrenes foder, så det skal samtidig kunne tilgodese dyrenes krav til struktur i foderet.

Valg af frøblanding

Udover at levere foder af rette kvalitet skal græsmarker til kødkvæg også være robuste og kunne tåle afgræsning det meste af sæsonen og de skal ofte kunne klare sig på varierende jordtyper. Nedenfor kan du se hvilke ForageMax blanding du bør vælge til dit formål og din jordtype.

ForageMax 36 - bedste all-round blanding til kødkvæg

En varig blanding med 50 pct. sildig strandsvingel Jordane og Tower. Anvendelse er primært slæt og sekundært afgræsning. ForageMax 36 er målrettet lave og fugtige arealer, men den brede sammensætning giver også mulighed for anvendelse på arealer med mere varierende jordtyper. Blandingen forventes at have et relativt lavt energiindhold, men den vil have en stor persistens på arealer, der er vandlidende i længere perioder

ForageMax 22

Velegnet til alle afgræsningssystemer, og i systemer, hvor en del af afgrøden høstes i et 1. og 2. slæt, da blandingen har en opret vækst på grund af de middeltidlige sorter. Ca. to tredjedele af rajgræsset er tetraploid. Det giver gode muligheder for udvikling af kløver. Blandingen dyrkes på alm. god agerjord i god dræningstilstand og er også velegnet under uvandede forhold.

ForageMax 24

Anvendes på varige arealer til afgræsning på alm. jordbundsforhold (god agerjord), og kan anvendes i alle former for afgræsningssystemer. Blandingen har indhold af diploid rajgræs og smager derfor ringere end blandinger, som indeholder tetraploid rajgræs. Indholdet af diploid alm. rajgræs og engrapgræs med underjordiske udløbere samt andre varige arter som timote og engsvingel medfører, at blandingen er varig under varierende jordbundsforhold.

ForageMax 37

Blandingen indeholder ikke kløver og anvendes til slæt og afgræsning under meget fugtige forhold, f.eks. i enge og moser. Under gunstige forhold høstes 3 slæt og under meget fugtige forhold 2 slæt. Det er en meget vinterfast blanding, der kan tåle periodevis oversvømmelse i vinterhalvåret. Den er velegnet som varigt græsleje.

ForageMax 49

ForageMax 49 er velegnet til slæt på alle jordtyper, dvs. almindelig agerjord, tørre sandjorde og fugtige arealer. På vandlidende arealer må det forventes at bestanden af hvid- og rødkløver forsvinder. Blandingen er sammensat af meget persistente græsarter, der får et veludviklet rodsystem, dvs. at den kan give et meget højt udbytte af energi gennem mange år. På grund af den store andel af strandsvingel vil blandingen have et højt udbytte, moderat indhold af energi og sukker, men et stabilt indhold af protein. Blandingen kan anvendes, hvor der lægges vægt på et tidligt slæt og et strukturrigt foder og i mindre grad på en høj foderværdi.

Etablering af græsmarker

Jordbund

Græsser trives på alle jordtyper, men ikke alle arter er lige velegnede overalt. På de fleste –almindelige – jorder er rajgræsser og rajsvingel de foretrukne, men også timoté, engsvingel og engrapgræs trives her. Under tørre forhold kan suppleres med strandsvingel, hundegræs og rødsvingel, medens fugtige forhold især favoriserer timoté, engsvingel og almindelig rapgræs.

Udlæg af græsmarker

Græsmarker etableres bedst, når de sås samtidig med korn (udlæg), ofte foretrækkes vårbyg. Alternativt kan udlæg ske i vintersæd eller i renbestand. Sikrest fremspiring sker i april-maj eller august-september, medens juni og juli ofte er vanskelige etableringsperioder på grund af mangel på vand.

Udlæg i vårsæd

Her skal vælges en stråstiv sort af byg eller havre. Det er vigtigt, at lejesæd undgås – udsædmængden kan derfor med fordel nedsættes til 1/2 - 2/3 af normal, ligesom kvælstof-gødsningen skal være moderat. Kornet kan høstes som grønkorn (wrap), helsæd (ensilage/wrap) eller moden. Græsmarken kan også etableres ved udlæg i halvbladløse ærter eller blanding af ærter og byg.

Udlæg i vintersæd

I vintersæd til modenhed bør kun udlægges sildige, langsomt etablerende græsser, idet tidlige typer vil kunne nå at genere kornet meget og evt. sætte frø før høst af korn. Om foråret kan græsmarken etableres i allerede etableret vintersæd (hvede). Dette lykkes normalt bedst på let jord ved meget tidlig såning – helst uden forudgående jordbehandling.

Udlæg i renbestand

Etablering af græsmarker efter høst af korn kræver for kløverblandinger såning inden midten af august, medens rene rajgræsser kan sås frem til begyndelsen af september.

Såning

Såning af kløvergræsfrø (udlæg) bør ske for sig, men snarest muligt efter dæksæden. Jorden skal være jævn og fast – evt. tromles mellem såning af dæksæd og udlæg. Sådybden må under ingen omstændigheder overskride 1 cm, når der anvendes blandinger med kløver eller andre småfrøede arter. Rajgræsser spirer tilfredsstillende fra 2-3 cm's dybde.

Udsædsmængde

Målet er en plantebestand på 450-500 planter pr. m² – jævnt fordelt på arealet. Mange forhold omkring såningen – især klima og sådybde – påvirker plantebestanden – derfor anbefales 20-25 kg frøblanding pr. ha ved såning i korn og 24-28 kg pr. ha ved såning uden dæksæd (renbestand).

Eftersåning

Udbyttet i græsmarken falder ved brug med 10-25 % pr. år i de første 3-4 brugsår. Hvis omlægning er vanskelig, anbefales det at foretage oversåning hvert 2. år med 10-15 kg pr ha. Anvend den blanding, der oprindeligt blev sået eller – hvis kløverbstanden er i orden – en blanding med rene græsser. Oversåning skal ske om foråret når jorden er fugtig og begynder at tage varme, eller evt. i august. Almindelig såmaskine, såmaskine med skiveskær samt gødnings- eller universal-spreder kan anvendes. Frøet skal i kontakt med jorden før det kan begynde at spire. Det kan skabes ved at foretage let harvning eller tromling efter at frøet er sået.